

عهد و گفتگو

COVENANT & CONVERSATION

درس های پیرامون راهبری
ریای لرد جاناتان ساکس

با سپاس از بنیاد Wohl Legacy برای حمایت سخاوتمندانه از عهد و گفتگو

تفسیر هفتگی تورات

کم شمار ترین در میان ملت ها: ویتخان

The Fewest of All Peoples

Va'etchanan 5781

در پاراشای این هفته جمله ای کوتاه نهفته با قدرت بالقوه انفجاری که ما را وادار به اندیشیدن به جوهر تاریخ یهود و وظیفه یهودیان در زمان حاضر می کند. موسی به نسل جدید و فرزندان آنانی که از مصر خارج شده بودند، داستان بینظیر پدرانشان را بازگفته بود:

آیا هرگز چیزی عظیمتر از این اتفاق افتاده یا شنیده شده است؟ آیا هیچ قوم دیگری بوده که صدای سخن گفتن خدا را از میان آتش شنیده و آن گونه که شما شنیدید، زنده مانده باشد؟ آیا هیچ خدای ملتی از میان ملل را برای خود برگزیده که آنها را نجهز کرده باشد به نشانه ها و اعجازهای جنگ یا دست قدرتمند و ید افراشته یا با کارهای عظیم و حیرت

انگیز مانند همه آن چیزهایی که خداوند خدای تو در مصر جلوی چشمان شما برایتان انجام داد؟ (تثنیه ۳۲-۳۴:۴)

بنی اسرائیل هنوز از رود اردن نگذشته اند. هنوز زندگی خود را به عنوان قومی مسلط بر سرزمین خود آغاز نکرده بودند. اما موسی هنوز مطمئن است و با اطمینانی که تنها از پیامبران بر می آید، می داند که ملتی متفاوت با همه ملت های دیگر هستند. آنچه برایشان اتفاق افتاد، منحصر به فرد بود. آنها ملتی بوده و هستند که برای عظمت داشتن فراخوانده شده اند.

موسی به آنها وحی عظیم کوه سینا را یادآور می شود. او ده فرمان را یادآور می شود. مشهورترین کلام در مورد ایمان یهودی را بیان می کند: "بشنو ای اسرائیل که خداوند، خدای تو یکتا است." (تثنیه ۴:۶) او باشکوه ترین فرمان ها را اعلام می کند: "خداوند خدای خود را با تمام قلب، تمام روح و تمام قدرت خود دوست بدارید." (تثنیه ۵:۶) دو بار به مردم می گوید که این نکته ها را به فرزندان خود بیاموزند. او به آنها بیانیۀ رسالت ملی شان را می دهد: "شما مردمی مقدس فقط برای خدای خود هستید. خداوند، خدای شما، شما را از میان همه ملت های روی زمین برگزیده تا ملت او و گنجینه متعلق به او باشید." (تثنیه ۶:۷)

سپس چنین می گوید:

خدا محبت خود را بر شما قرار نداد زیرا شمارتان بیشتر از ملت های دیگر بود، بلکه از این رو که کم شمارترین همه مردمان هستید. (تثنیه ۷:۷)

کم شمارترین همه مردمان؟ پس چه شد تمام وعده های سفر برشیت که فرزندان ابراهیم، پرشمار، غیرقابل شمارش همچون ستارگان آسمان و چون دانه های شن ساحل دریا خواهند شد؟ پس گفته موسی در ابتدای سفر دواویم چه شد؟ "خداوند، خدای شما، شمارتان را همچون ستارگان آسمان افزون خواهد کرد." (تثنیه ۱۰:۱)

پاسخ ساده چنین است: بنی اسرائیل در واقع از آنچه پیشتر بودند، پرشمارتر شدند. موسی خودش در پاراشای هفته آینده چنین می گوید: "نیاکان شما که به مصر پایین رفتند، جمعا هفتاد نفر بودند. و اینک خداوند خدای شما، شما را به اندازه ستارگان آسمان پرشمار ساخته است." (تثنیه ۱۰:۲۲) آنها زمانی یک خانواده بودند: ابراهیم، سارا و فرزندان آنها و اینک یک ملت دوازده قبیله ای هستند.

اما منظور موسی چنین است که در مقایسه با دیگر ملت ها هنوز کوچک بودند. "وقتی خداوند خدای شما، شما را به سرزمین بیاورد، وارد خواهید شد تا تسخیر کنید و در برابر شما ملت های دیگر را پراکنده خواهد کرد، هیتی ها، قیرقاشی ها، اموری ها، کنعانی ها، پریزی ها، هیوی ها و بیوزی ها که هفت ملت بزرگتر و قویتر از شما هستند... (تثنیه ۱:۷)

به بیان دیگر، نه تنها بنی اسرائیل کوچکتر از امپراتوری های دنیای باستان بودند، بلکه حتی از دیگر ملت های منطقه نیز کوچکتر بودند. آنها در مقایسه با جمعیت اولیه خود رشد کرده بودند اما در قیاس با همسایگان شان کوچک مانده بودند.

موسی پس به آنان می گوید:

شاید به خود بگویید: "این ملت ها نیرومندتر از ما هستند. چگونه می توانیم آنها را برانیم؟" اما از آنها ترسی نداشته باشید؛ خوب به یاد داشته باشید که خداوند خدای شما با فرعون و سراسر مصر چه کرد. (تثنیه ۱۷-۱۸:۷)

ایسرائل کوچکترین ملت ها خواهد بود به دلیلی که به اصل وجودی این ملت برمی گردد. آنها به دنیا نشان خواهند داد که یک ملت نباید پرشمار باشد تا به عظمت برسد. نباید پرشمار باشد تا دشمنان خود را شکست دهد. تاریخ منحصر به فرد اسرائیل نشان می دهد که به قول حزقیای نبی (۴:۶) "خداوند می گوید: نه با زورمندی، نه با قدرت، بلکه با روح من".

ایسرائل به خودی خود گواه چیزی بزرگتر از خود است. چنان که فیلسوف مارکسیست سابق، نیکلای بردیایف گفت:

به یاد دارم که هنگام جوانی وقتی می خواستم سرنوشت ملت ها را بر اساس ماتریالیسم تاریخی تفسیر کنم، به یهودیان که رسیدم، فرض هایم در هم فرو ریخت، زیرا سرگذشت آنها بر اساس ماتریالیسم قابل تفسیر نبود... بقای یهودیان، پدیده اسرارآمیز و شگفت آور است که نشان می دهد زندگی این ملت با تقدیری دیگر همراه است که ورای روندهای سازگاری بر اساس تفسیر ماتریالیستی از تاریخ است. بقای یهودیان، مقاومت آنها در برابر نابودی، دوام آنها در شرایط بسیار بد و نقش تعیین کننده آنها در تاریخ، همگی نشان از بنیادهای خاص و اسرارآمیز سرگذشت آنها دارد.¹

بیانیه موسی معنهای عظیمی پیرامون هویت یهودی دربردارد. فرض پشت تفسیرهای امسال عهد و گفتگو این است که یهودیان تاثیری خارج از تناسب با شمار آنها داشته اند، زیرا ما همگی فراخوانده شده ایم که نقش رهبری و مسئولیت به عهده بگیریم، مشارکت کنیم، تغییر در زندگی دیگران پدید آوریم و حضور خدا را به این جهان دعوت کنیم. دقیقاً به این دلیل که کم شمار هستیم، تک تک ما به عظمت داشتن فراخوانده شده ایم.

نویسنده بزرگ عبری زبان، S. Y. Agnon، داعی نوشت که با قدیش سوگواری همراه است. او نوشت که فرزندان اسرائیل همواره در قیاس با دیگر ملت ها کم شمار بوده اند. سپس افزود که وقتی یک پادشاه بر جمعیتی بزرگ فرمانروایی می کند، وقتی کسی بمیرد، اتفاقی نمی افتد، زیرا دیگرانی هستند که جای او را بگیرند. اما پادشاه ما، پادشاه پادشاهان، ذات احدیت که متبارک باد نام او... ما را برگزید نه چون ملتی پرشمار هستیم، که برعکس، چون کوچکترین ملت ها هستیم. ما اندک شماریم و مدیون عشقی هستیم که خدا به تک تک ما دارد. هر یک از ما برای او همسنگ یک لشکر است. او جایگزین های زیادی برای ما ندارد. اگر یکی از ما از دست برود، خدای ناکرده

¹ Nicolay Berdyaev, *The Meaning of History*, Transaction Publishers, 2005, 86.

نیروهای پادشاه و در نتیجه مملکت ضعیف می شوند. یکی از لشکرهای او نابود و از عظمت او کاسته شده است. از این رو رسم ما است که وقتی یک یهودی فوت می کند، قدیش می خوانیم.²

مارگارت مید زمانی گفت: "هرگز شک نکن که گروه کوچکی از شهروندان خردمند می توانند دنیا را تغییر دهند. به راستی، همیشه این گونه بوده است." گاندی گفت: "گروه کوچکی از جان های مصمم که آتش ایمانی خاموش نشدنی در وجودشان زبانه می کشد، می توانند مسیر تاریخ را دگرگون سازند."³ ایمان ما به رسالتمان به عنوان یهودی می تواند مسیر تاریخ را دگرگون سازد.⁴ ما یهودیان باید به این امر ایمان داشته باشیم. ممکن است ما کم شمارترین مردمان باشیم، اما وقتی از خداوند پیروی می کنیم، بارها در گذشته هم ثابت کرده ایم توان آنرا داریم که دنیا را دگرگون سازیم.

شبات شالوم

ترجمه فارسی با مشارکت بنیاد ایرانی هارامبام، وابسته به فدراسیون یهودیان ایرانی-آمریکایی توسط شیریندخت دقیقیان

Persian Translation by Shirin D. Daghighian

www.RabbiSacks.org f t @ RabbiSacks

The Office of Rabbi Sacks, PO Box 72007, London, NW6 6RW • +44 (0)20 7286 6391 • info@rabbisacks.org

© Rabbi Sacks • All rights reserved • The Office of Rabbi Sacks is supported by The Covenant & Conversation Trust

² Quoted in Leon Wieseltier, *Kaddish*, London: Picador, 1998, 22-23.

³ Harijan, 19 November 1938.

⁴ Harijan, 19 November 1938.